

[Steenholdt]

for det er de syge, det går ud over; det er i forvejen ikke sjovt at være syg og skulle til behandling under fremmede forhold. Sundhedsvæsenet i Grønland har nok af problemer i forvejen; at øge problemerne ved en stædig arbejdskamp er meningsløst. Ja, det burde i øvrigt såvel i Grønland som i Danmark være forbudt ved lov at føre arbejdskampe, der rammer de syge.

I tilknytning hertil vil jeg gerne nævne den aktivitet, der for tiden er indledt, 18 år efter at en amerikansk flyvemaskine med 4 brintbomber om bord styrtede ned ved Thule Basen. Det forekommer mig ufatteligt, at der skulle gå 18 år, før de relevante autoriteter begynder at interessere sig for konsekvenserne for de 40-50 personer, som under hjælpeaktionen formentlig blev udsat for en sygelig strålingsfare. Det er ufatteligt, at oplysningerne fra dengang og i dag kan være så forskellige.

Jeg håber meget, at udenrigsministeren, indenrigsministeren og ikke mindst Grønlandsministeren vil gøre deres yderste for, at sagen kan blive undersøgt så grundigt som muligt og så hurtigt som muligt.

Denne sag fører mine tanker videre til en uforglemmelig oplevelse fra i sommer. Jeg var i august måned med til den første session i Island i Vestnordens Parlamentariske Råd bestående af politikere fra Island, Færøerne og Grønland. Det var en opfyldelse af mine gamle drømme om politisk samarbejde mellem disse lande. Ikke sådan, at dette samarbejde skulle tage duften af samarbejdet mellem Grønland og Danmark, men være et supplement til dette samarbejde. Deltagerne i denne første session var ganske enige om – og det håber jeg er blevet klart opfattet af partierne her i Tinget – at man ikke ønsker tilstedeværelse af fartøjer med atomvåben om bord i deres territorier, hverken i krigstid eller fredstid. Dette er en appel fra de færøske og de grønlandske politikeres side til den danske regering og Folketinget om forståelse for denne fælles holdning i Vestnordens Parlamentariske Råd.

I øvrigt er det mit håb, at dette råd vil kunne udfolde et godt politisk samarbejde, og at man i fællesskab kan være en inspirationskilde for Nordisk Råd.

Jeg forudser, at jeg også i denne folketingssamling kommer til at ulejliges såvel Grønlandsministeren som andre ministre

med spørgsmål, der har relevans for det grønlandske samfund.

Et af de spørgsmål, som jeg allerede har stillet Grønlandsministeren, er anvendelse af isoleringsmaterialet asbest i Grønland. Anvendelse af dette sundhedsfarlige stof er i Danmark blevet væsentlig begrænset efter den voldsomme debat, der foregik herne. Hvad med Grønland? Så vidt jeg har forstået, anvendes asbest fortsat som isoleringsmateriale i såvel offentlige som private bygninger og fartøjer i Grønland. Jeg henstiller til Grønlandsministeren, at han snarest tager spørgsmålet op med det grønlandske hjemmestyre for at finde frem til en løsning, inden hjemmestyret overtager boligområdet. Jeg agter i den forbindelse at følge problemet op.

Jeg er tilfreds med, at der er udsigt til, at den danske regering og det grønlandske hjemmestyre vil holde møde om den meget diskuterede sag fordelingsprincippet for gevinsterne fra de mineralske råstoffer i Grønland, men Grønlandsministeren må give mig en forklaring på Kryolitselskabet Øresund A/S' efter min mening mærkelige opførsel. Vi har jo haft flere diskussioner om dette selskab især før og efter salget af dets aktier. Jeg troede ellers, at deres 130 års virksomhed i Grønland var lige ved at være slut, men pludselig meddelte de, at de ville køre endnu en længere tid. Kan selskabets henvendelse betragtes som en ny ansøgning om koncession og dermed behandles under den nye minelov i Grønland?

Et andet spørgsmål, som jeg agter at følge op, er restancerne i det grønlandske samfund; restancerne såvel til stat som kommuner er fortsat uacceptabelt store, og jeg konstaterer med glæde, at de grønlandske myndigheder: kommunalbestyrelserne og ikke mindst pantefogederne, har opmærksomheden henvendt på disse restancer og gør et effektivt arbejde for at formindske dem. Det må stå klart for enhver, at man skal betale sine forpligtelser: husleje, lys og varme, boliglån, erhvervslån osv. Der har været en for lang periode, hvor myndighederne har været for eftergivende over for folks restancer, med det resultat at restancebeløbene er blevet uacceptabelt store.

Når det er sagt, må jeg dog tilføje, at der findes folk i Grønland, ikke mindst blandt fangere og fiskere, som er kommet til at på-